

Ünye’de Cumhuriyet Dönemi Kentsel Nüfus Değişimi

Urban population change during republic period in Ünye

Ali Yamak^{*1}, Barış Taş²

¹Çankırı Karatekin Üniversitesi, Ulu Yazı Kampüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Bölümü (Yüksek Lisans / Tezli), Çankırı

²Çankırı Karatekin Üniversitesi, Ulu Yazı Kampüsü, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Çankırı

Öz: Şehirler belirli mekânda nüfus kümelenmelerinin yüksek olduğu yerleşme birimleridir. Nüfus, şehrsel planlamanın en önemli unsurlarından biridir. Dolayısıyla bu nüfus toplanmalarının dar alanlarda yüzlerce, binlerce hatta milyonlarca kitleye ulaşması, sürdürülebilir şehrsel planlama olgusunu meydana getirmektedir. Bu bağlamda bir şehrin tarihsel süreçte nüfus değişimine bakıldığında o şehir hakkında, nüfusun daha çok hangi noktalarda yoğunlaştığı, şehrin gelişme yönünü, şehrsel potansiyelin ne düzeyde değiştiğini ve bunun gibi daha birçok olgu hakkında çözümleme yapılabilmektedir. Çalışma alanı olarak seçilen Ünye şehri, Ordu iline bağlı olan Ünye ilçesine yönetim merkezliği yapan bir yerleşme durumundadır. Sahip olduğu fonksiyonlar ve nüfus büyüklüğü açısından şehir yerleşmesi olarak nitelendirilebilecek Ünye ilçe merkezinin nüfusu, sayım dönemleri kapsamında sürekli artış göstermiştir. Şehrin bulunduğu konum, önemli ulaşım ve ticaret merkezi olmasını sağlamış, şehir nüfusu sürekli artış göstermiştir. Bu artış üzerinde il içi göçler yanında il ve bölge dışından da göçlerin etkisi olmuştur. Bu bağlamda çalışmada, Cumhuriyet döneminden günümüze Ünye’de kentsel nüfus değişimini ortaya koymak ve bu süreçte nüfusta meydana gelen kırılım noktalarını belirlemek amaçlanmıştır. Ayrıca kentsel nüfusu mahalle bazında ele alıp Ünye şehrinin nüfusa bağlı gelişim yönlerini ortaya koymak diğer bir amaçtır. Çalışmada TÜİK verilerinden faydalanılmış, bu verilerden yola çıkarak da kentsel ve kırsal mahalle ayrımı üzerinden Ünye’nin tarihsel süreçte şehir nüfusunun seyri belirlenmiştir. Türkiye ve Ordu’daki şehrsel nüfus değişimi ile Ünye karşılaştırılmış ve farklılıklar ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ünye, Nüfus, Kentsel nüfus, Şehir, Planlama.

Abstract: Cities are settlement units where population clusters high in certain places. Population is one of the most important elements of urban planning. Hence, reaching hundreds, thousands, even millions of masses in the confines of this population gathering brings about the possibility of sustainable urban planning. In this context, when a city is viewed as a population change in the historical process, it can be analyzed about the city, the points where the population is more concentrated, the development direction of the city, the level of urban potential, and many other facts. The city of Ünye, which is chosen as the study area, is a settlement center which is the administrative center for the district of Ünye which is connected to the province of Ordu. The population census, which will be defined as a city settlement in terms of the function and population size of the Ünye district center population, has continuously increased in the population census periods. This increase was influenced by immigration from provinces and regions as well as intra-provincial migrations. In this context, it is aimed to reveal the urban population change in Ünye in the period of Republic from the Republican era and to determine the break points which occur in the population during this period. It is also another purpose to address the urban population on a neighborhood basis and reveal the population-related developmental aspects of the city of Ünye. In the study, from Turkish Statistical Institute (TSI) data were benefited, from these data, the course of the urban population was determined in the historical process of Ünye through the distinction between urban and rural neighborhoods. Turkey and In the Ordu compared with the urban population change with Unye and has tried to reveal differences.

Keywords: Ünye, Population, Urban population, City, Planning.

* İletişim: Ali Yamak, eposta: aliyamak52@gmail.com